

Spotlight

Een onderwerp telkens beknopt uitgelicht

In deze editie:

Dynamische statistieken van de werkloosheid: trends en overzicht van de methodologieën

In zijn periodieke en punctuele publicaties gebruikt de RVA verschillende methodes om het aantal werkloze personen te tellen. De dynamische statistieken zijn belangrijk om de interne en externe bewegingen van de werkloosheid te bestuderen. Als definitie van dynamische statistieken kunnen we stellen dat het statistieken zijn die in plaats van alleen maar de actuele werkloosheidscijfers te tonen, ook de verschillende bewegingen in kaart brengen die ervoor aan de basis liggen.

Het hoofddoel van deze nota is om een overzicht te geven van de verschillende methodes die de RVA gebruikt voor dynamische statistieken. We proberen in deze nota te verduidelijken welke moeilijkheden we ondervinden als we een dergelijke telmethode ontwikkelen. We kijken ook naar de gevolgen van methodologische keuzes bij de analyse van de resultaten. De nota gaat daarnaast ook wat dieper in op de algemene trends van de dynamische statistieken, maar dan meer doorgedreven en meer gedetailleerd dan mogelijk is in de jaarverslagen of de 'trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt'.

In de eerste plaats definiëren we in deze nota de statistische termen die we gebruiken om de verschillende methodes van de dynamische statistieken te bepalen. Daarna gaan we dieper in op de verschillende manieren waarop die begrippen kunnen worden geïnterpreteerd om tot een specifieke telling te komen. In het tweede deel analyseren we de algemene trends in de dynamische statistieken van de werkloosheid, met focus op de in- en uitstroom.

1

Concepten en methodes

1.1

Definities

De RVA gebruikt verschillende termen in zijn publicaties. Die moeten we voor een goed algemeen begrip correct definiëren.

We staan als eerste stil bij de termen 'indieningsmaand/refertemaand'.

- De indieningsmaand is de maand waarin de uitbetalingsinstellingen de betalingen aan de uitkeringsgerechtigde in kwestie indienen.
- De refertemaand is dan weer de werkloosheidsmaand waarvoor de uitkeringsgerechtigde de betaling ontvangt.
- In één indieningsmaand kan een uitkeringsgerechtigde dus betalingen ontvangen voor twee of meer verschillende refertemaanden.¹

Het is ook de moeite waard om even stil te staan bij de termen 'instroom', 'uitstroom' en transitie tussen socio-economische posities'.

- De instroom kunnen we definiëren als de groep personen die nieuw zijn ingeschreven als uitkeringsgerechtigde. Ze komen dus terecht in een RVA-statuut.
- De uitstroom is dan weer de groep personen die de RVA-statuten verlaten.

We moeten echter ook begrijpen wat een persoon die in- of uitstroomt betekent in termen van de RVA-cijfers. Een persoon die instroomt, is een persoon die zich in de cijfers bevindt op het moment X, maar die er nog niet instond op het moment X-1. De uitstromende personen zijn dan weer diegenen die zich in de cijfers bevonden op het moment X-1, maar niet meer op het moment X. Naargelang de periodiciteit die gekozen wordt voor een analyse, m.a.w. de periode die we als moment 'X' definiëren, zullen die gegevens niet hetzelfde blijven. Als we een analyse volgens maand doen, bekijken we de gegevens per maand, maar voor kwartaalanalyses moeten we de observaties gegroepeerd in periodes van drie opeenvolgende maanden met elkaar vergelijken. Dat type analyse gebeurt om een duurzamere dynamiek te kunnen meten: met vergelijkingen per 3 maanden kunnen we personen observeren die voor een lange termijn uitstromen. Die personen onderbreken hun werkloosheidsperiodes niet gewoon om de één of andere reden (bv. werk en/of ziekte van korte duur). We zien dat ze werkelijk uit de werkloosheid stromen voor 3 opeenvolgende maanden.

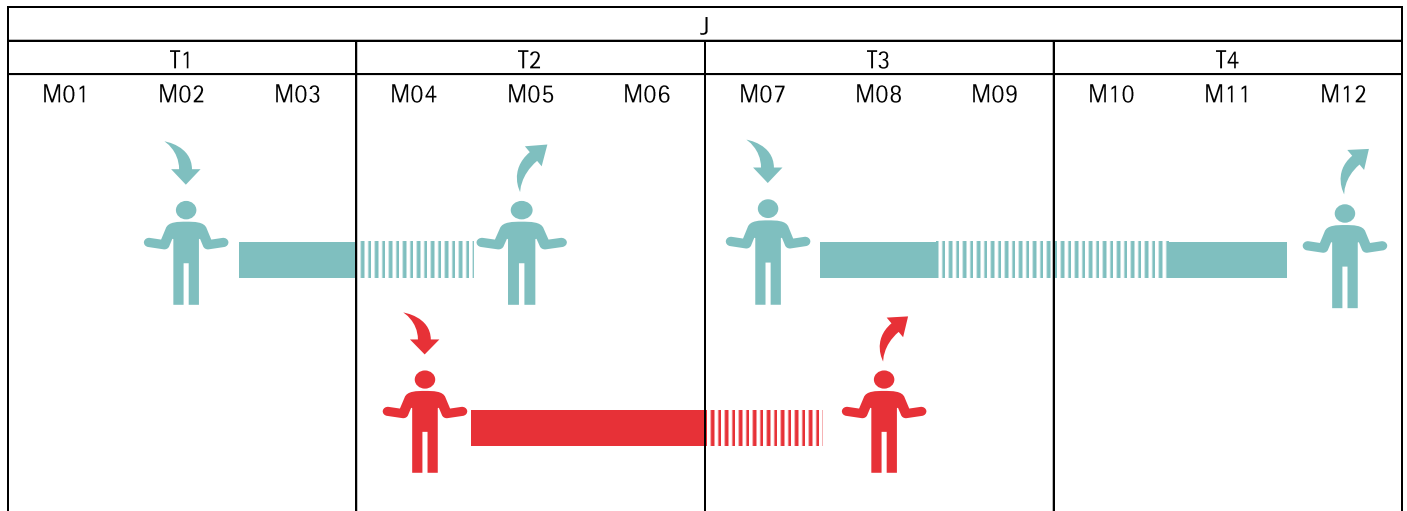
Zoals we hierboven al zeiden, heeft de periodiciteit een doorslaggevende rol in de resultaten van onze dynamische statistieken. Het is van groot belang te begrijpen welk belang het bepalen van een periodiciteit heeft.

¹ Voor meer informatie over het verschil tussen de indienings- en refertemaanden, zie de RVA-site:

<https://www.rva.be/nl/documentatie/statistieken/methodologie/betaalstatistieken-federaal/bron>

Grafiek 1

Voorbeeld van dynamische bewegingen voor jaar J

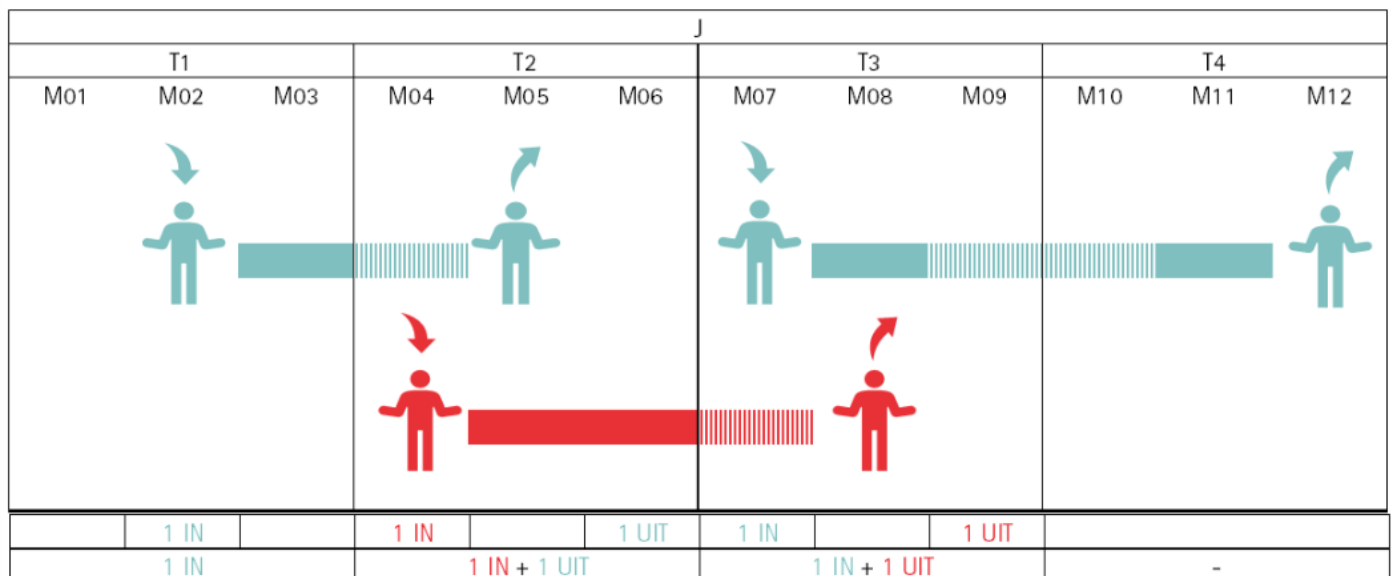

Met deze afbeeldingen kunnen we de verschillende concepten beter visualiseren. We nemen hier twee fictieve personen in beschouwing: In jaar J, krijgt 'Blauw' een werkloosheidsuitkeringen voor de maanden 2-5 en voor de maanden 7-12. In de maanden 4, 9 en 10 heeft de uitkering geen betrekking op de volledige maand (door onderbrekingen van enkele dagen of weken door bv. werk of ziekte van korte duur). 'Rood' ontvangt uitkeringen voor de maanden 4-8, maar de betaling voor maand 7 heeft geen betrekking op de volledige maand.

In grafiek 2 zien we hoe die personen doorheen het jaar worden geteld als instromer ('IN') of als uitstromer ('OUT') op maandbasis. In deze dynamische statistieken zijn de onderbrekingen van de werkloosheidsperiode met minder dan één maand niet zichtbaar. Door de onderbreking in maand 6 van Blauw, wordt die persoon wel geteld als uitstromer en opnieuw als instromer voor twee opeenvolgende maanden. Binnen de grenzen van de dynamische observaties, die afhangen van de onderbrekingen in de uitkeringen, is dit de meest geschikte methodologie om momenten van 'turbulentie' te detecteren, die zich laten kenmerken door frequente transitie van het ene statuut naar het andere voor de personen in kwestie.

Grafiek 2

Voorbeeld van een dynamische telling op maandbasis voor jaar J

Als we echter grote trends of de impact van specifieke gebeurtenissen willen bestuderen, is de analyse niet echt gebaat bij het bekijken van de korte onderbrekingen die geen duurzame transitie van het ene statuut naar het andere met zich meebrengen. Zoals gezegd, moeten we dan ook een andere periodiciteit definiëren. Daartoe maakt de RVA het onderscheid tussen nog twee andere concepten: vaste en glijdende periodes.

Vaste periodes worden gedefinieerd door voor elke uitkeringsgerechtigde dezelfde kalenderperiodes met elkaar te vergelijken. We beschouwen een persoon als 'aanwezig' in het kwartaal of het jaar X als hij minimum één betaling ontvangt in die periode. Ontving hij niet minimum één betaling in de equivalente periode X-1? Dan wordt hij bij de instromers gerekend. Ontving hij niet minimum één betaling in de equivalente periode X+1? Dan wordt hij bij de uitstromers in X+1 gerekend. Het voordeel van die methodologie is dat het een beter algemeen overzicht geeft van de trends in de dynamische statistieken. Er wordt namelijk geen rekening gehouden met kortere onderbrekingen. Toegepast op ons voorbeeld geeft dat het volgende: voor Blauw wordt de hele periode van maand 2 (T1) tot maand 12 (T4), waarin die persoon geen stabiele job vindt, beschouwd als zijn werkloosheidsperiode.

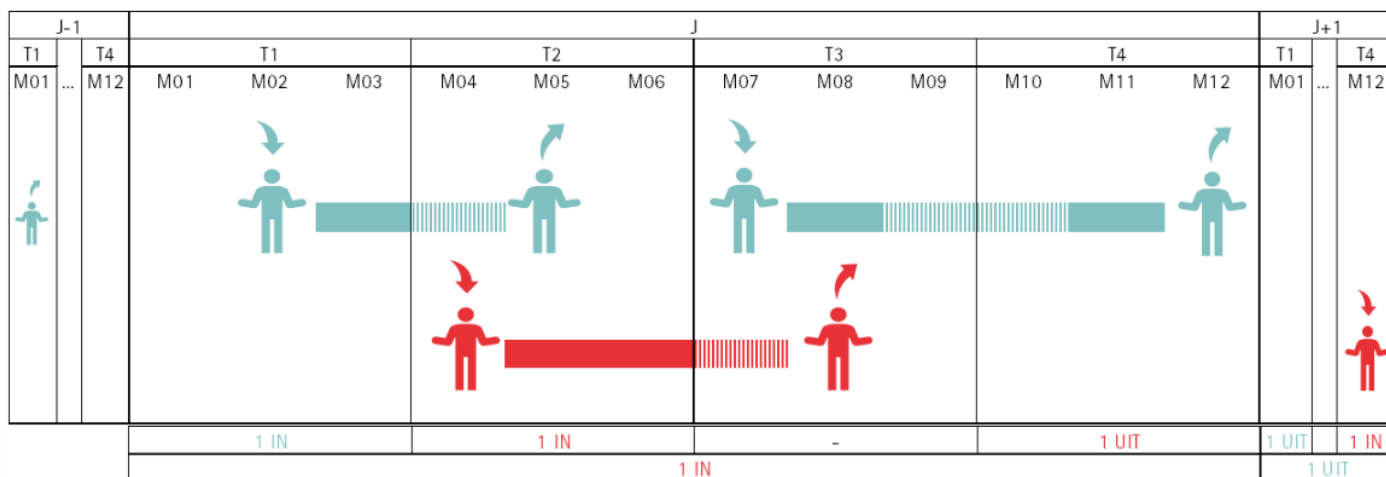
Deze aanpak heeft daarentegen ook nadelen. Dat laten we zien in grafiek 3. In die grafiek is het schema aangevuld met bijkomende informatie over de situatie van Blauw en Rood in de jaren J-1 en J+1: we veronderstellen dat Blauw een uitkering ontving voor maand 1 van het jaar J-1 en Rood voor maand 12 van het jaar J+1.

Op trimestriële niveau rekenen we de instroom van Blauw bij T1 van het jaar J, terwijl die instroom op jaarniveau niet in jaar J wordt gerekend. De reden is dat Blauw ook een betaling ontving in het jaar J-1: hoewel er 13 maanden liggen tussen de beide betalingen, worden deze jaren volgens deze methode beschouwd als een periode van werkloosheid zonder onderbreking. Blauw had daarentegen op het einde van het jaar J+1 slechts 12 maanden zonder werkloosheid in vergelijking met de 15 maanden van Rood. De betaling van Rood in M12 van J+1 zorgt er echter voor dat enkel Blauw, op jaarniveau, als uitstroomer wordt beschouwd.

Als we de globale trends proberen te meten, is dat soort verschillen relatief onbeduidend. Als we daarentegen een effect op een specifiek moment willen meten in dynamische gegevens (bv. de inwerkingtreding van een reglementaire hervorming), dan kunnen die effecten de resultaten beïnvloeden. Om die reden ontwikkelen we ook dynamische statistieken volgens het concept van glijdende periodes.

Grafiek 3

Voorbeeld van dynamische telling op trimestriële of jaarbasis: vaste periodes

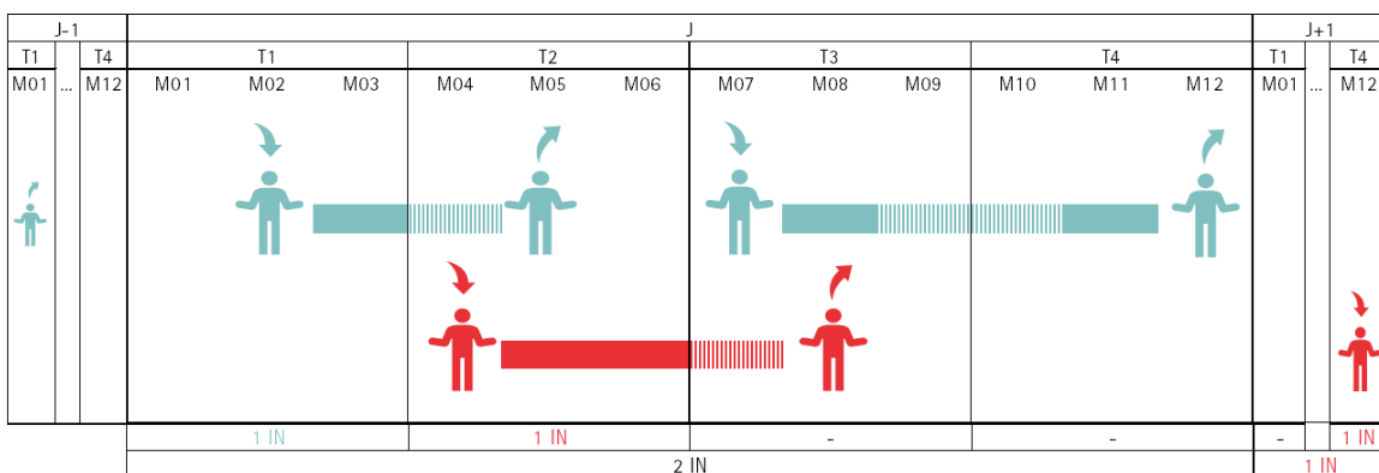
Glijdende periodes kunnen we definiëren als een duurtijd eerder dan een kalenderperiode. Voor elke uitkeringsgerechtigde bekijken we een periode met dezelfde duur (bv. drie maanden op trimestriële vlak, twaalf maanden op jaarniveau) in vergelijking met de maand van transitie (die varieert per persoon). In de praktijk gebruiken we die methodologie vooral om de stroom instromers te analyseren. Als we even terugkijken naar ons voorbeeld van Blauw en Rood (grafiek 4) betekent dat dat we voor Blauw de periode van 3 maanden bekijken (trimestriële telling) of 12 maanden (jaarlijkse telling) voor zijn instroom in maand 2. In tegenstelling tot de telling in vaste periodes wordt die persoon, in de twee gevallen, als instromer gerekend, aangezien hij geen betalingen heeft ontvangen in loop van die periodes. Zijn onderbreking voor maand 6 blijft te kort om opgenomen te worden. In dezelfde zin is Rood genoteerd als instromer in het jaar J+1, aangezien er een periode van een jaar of meer was zonder betalingen vóór de eerste geregistreerde uitkering in dat jaar.

Grafiek 5 herneemt voor deze situatieschets de drie grote benaderingen voor dynamische telling:

- de telling in maandelijkse transities, die de mate van ‘turbulentie’ in de trajecten van de uitkeringsgerechtigden meet in termen van transities tussen meerdere statuten;
- de telling in vaste periodes, die de grote trends meet qua dynamische statistieken voor langere periodes;
- de telling in glijdende periodes, die specifieke effecten meet in de evolutie van de dynamische statistiek.

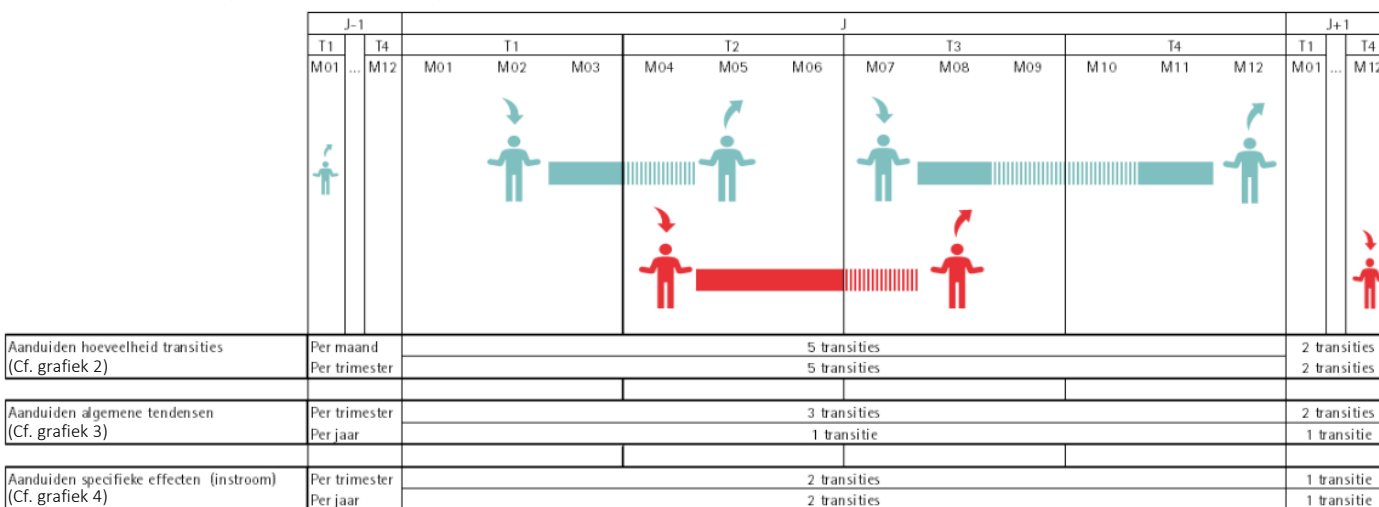
Grafiek 4

Voorbeeld van dynamische telling op trimestriële of jaarbasis: glijdende periodes

Grafiek 5

Overzicht van de 3 grote methodes op het vlak van dynamische statistieken

Door de tellingen voor eenzelfde situatie volgens de verschillende methodologieën met elkaar te vergelijken, leren we hoe een analyse van de dynamische statistieken het nodige denkwerk vergt over de gebruikte methodologie. De resultaten verschillen naargelang de gekozen methode. De keuze voor een methodologie hangt dan ook af van de doelstelling van de analyse.

Over het algemeen gebruikt de RVA voor zijn periodieke publicaties (de brochure 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' en het hoofdstuk over volledige werkloosheid in het jaarverslag) de trimestriële gegevens per indieningsmaand. Het voordeel van die methodologie is dat ze de algemeen trends laat zien voor een recentere periode dan het geval is in referentemaanden. Als de RVA specifiekere effecten wil analyseren, zoals een reglementaire impact, dan gebruikt hij glijdende periodes in zijn analyses (zoals het hoofdstuk over de reglementaire wijzigingen in het jaarverslag). De methodologie waarin we transities per maand tellen, ligt vaak aan de basis van de tellingen van transities tussen socio-economische posities. Dat is het laatste concept dat we in dit deel moeten definiëren.

Zoals de concepten 'instroom' en 'uitstroom' zijn ook de transities tussen socio-economische posities concepten die uitgaan van een eenvoudig begrip: een persoon verlaat een stelsel of positie om naar een ander(e) te gaan (bv. van werkloosheid naar tewerkstelling, naar ziekte ...). In termen van tellingsregels wordt dat soms echter complex, want het vergt dat de in- en uitstroom langs beide kanten van de transitie wordt gedefinieerd. Een concreet voorbeeld: een persoon die werkloos is, wordt een week ziek. Zoals gezegd, stroomt die persoon bij de RVA volgens geen van de drie beschreven methodologieën uit de werkloosheid.² Maar als we vertrekken vanuit het perspectief van een andere administratie, m.n. het RIZIV, dan noteren we een instroom in ziekte. Die persoon bevindt zich binnen dezelfde maand dus in de twee stelsels. De mate waarin we daarbij een instroom, uitstroom en/of een transitie registreren, hangt af van de methodologie en van het administratieve perspectief.

Voor we naar het tweede deel van deze publicatie overgaan (waarin de algemene trends in de dynamische statistieken van de RVA aan bod komen), staan we in deel 1.2 nog even stil bij de socio-economische posities die de RVA kan analyseren in zijn dynamische stromen. We bekijken ook hoe die stromen in verband staan met de dynamische methodologieën.

² Momenteel bestudeert de RVA die korte onderbrekingen toch in analyses die de vermeldingen op de controlekaarten van de werklozen verwerken. Zie bv. 'Bijkomende activiteiten gedurende de werkloosheid: een stap richting voltijdse tewerkstelling?' - December 2020

1.2 Socio-economische positie

De RVA beschikt over vijf gegevensstromen m.b.t. de socio-economische positie van zijn uitkeringstrekkers in volledige werkloosheid (met of zonder bedrijfstoelage), waarvan de statistische exploitatie algemeen de 'Dopflux'-procedure wordt genoemd.

- Overlijden (Rijksregister)
- Pensioen (Federale Pensioendienst)
- Arbeid als loontrekkende (Dimona)
- Arbeidsongeschiktheid (ziekenfondsen)
- Arbeid als zelfstandige (RSVZ - Algemeen Repertorium van Zelfstandige Arbeiders (ARZA))

Die stromen zijn sinds 2010 van toepassing. 'Dopflux' is de algemene term voor de statistische exploitatie ervan, maar bestaat uit meerdere subprocedures:

- Dopfluxbis is een procedure waarbij de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW) en vroegere bruggepensioneerden (SWT) systematisch worden opgevolgd. We kijken naar de referentemaanden per persoon en of ze zijn ingestroomd, gebleven of uitgestroomd tijdens de maand in kwestie. En als ze uitstromen, kijken we naar de Dopflux-gegevens voor de laatste betalingsmaand en de maand van de uitstroom. Aangezien deze opvolging systematisch gebeurt, kunnen we die gegevens gemakkelijk inzetten voor kortetermijnanalyses. De meldingen vanuit de 5 gegevensstromen worden in deze volgorde van prioriteit behandeld: overlijden, pensioen, arbeid in loondienst, zelfstandige arbeid en ziekte.
- De Dopfluxter-procedure is geen systematische opvolging, maar wordt ad hoc toegepast volgens een vastgelegde procedure. In tegenstelling tot Dopfluxbis (die slechts informatie geeft over het moment van de uitstroom) gaat het om een opvolging gedurende 12 maanden. Voor elk van die 12 maanden bekijken we of er een vermelding vanuit een van die vijf gegevensstromen is in dezelfde prioriteitenvolgorde als voor Dopfluxbis. De opvolgingsperiode kunnen we kiezen in functie van het onderwerp dat we analyseren, door te beslissen welke maand we als beginpunt nemen voor die opvolgingsperiode van 12 maanden.
- De JoursDimona-procedure wordt, zoals Dopfluxter, ad hoc uitgevoerd en niet systematisch. Deze procedure toont ons voor elke opgevraagde maand het aantal dagen dat de persoon heeft gewerkt als loontrekkende of zelfstandige of in ziekte verkeert; voor elk statuut het aantal dagen dat de persoon erin doorbracht volgens de vermelde bronnen. Dankzij die procedure hebben we een veel gedetailleerder overzicht dan de informatie die we hebben via Dopfluxter (die slechts één vermelding per maand opvolging bevat). Soms is er wel een administratieve lacune in die procedure. Het is namelijk in sommige gevallen mogelijk dat bepaalde dagen die in JourDimona vermeld staan als dagen met een arbeidsovereenkomst geen gepresteerde arbeidsdagen zijn.

De reden daarvoor is dat Dimona gebaseerd is op de wekelijkse aangiften, die nog met terugwerkende kracht kunnen worden rechtgezet.

Elk van de drie methodes heeft zijn beperkingen. Zoals vermeld, is JoursDimona niet altijd realistisch vanuit administratief oogpunt. We hebben de detaillering van het aantal dagen, maar die strookt niet altijd met de realiteit. We moeten regels bepalen om anomalieën te interpreteren. Tests op basis van een vergelijking met de controlekaarten van werklozen tonen echter aan dat er in dat opzicht heel weinig afwijkingen zijn. De gegevens van Dopfluxbis zijn onmiddellijk exploiteerbaar, maar zijn beperkt tot een zeer korte opvolgingsperiode (2 maanden). Met Dopfluxter zijn langere periodes mogelijk, maar de procedure levert niet enorm veel informatie op. Om die procedure te kunnen inzetten, moeten we ook telkens een specifieke bevraging doen, waardoor ze enkel bruikbaar is wanneer als we een specifiek onderzoek verrichten. Naargelang de gewenste analyse moet er een keuze worden gemaakt qua procedure om de meest geschikte methodologie te ontwerpen.

Als concreet voorbeeld van het gebruik van die procedures, kunnen we het gebruik van Dopfluxbis voor de redactie van de trimestriële indicatoren vermelden. Die bevatten een analyse van de algemene trends die elk kwartaal terugkomt. Dat vergt een systematische en onmiddellijk exploiteerbare opvolging. Onlangs gebruikten we Dopfluxter in de studies over de beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen³. Die studies richtten zich namelijk op een lange opvolgingsperiode met duidelijke prioriteitsregels om de aard van de uitstroom te bepalen. JoursDimona gebruiken we voornamelijk voor onderzoek dat bv. de nuances probeert te analyseren van de combinatie van meerdere statuten na uitstroom⁴.

³ Zie 'De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen: aard van de uitstroom in 2017' - juli 2019

⁴ Zie 'Bijkomende activiteiten gedurende de werkloosheid: een stap richting voltijdse tewerkstelling?' - December 2020

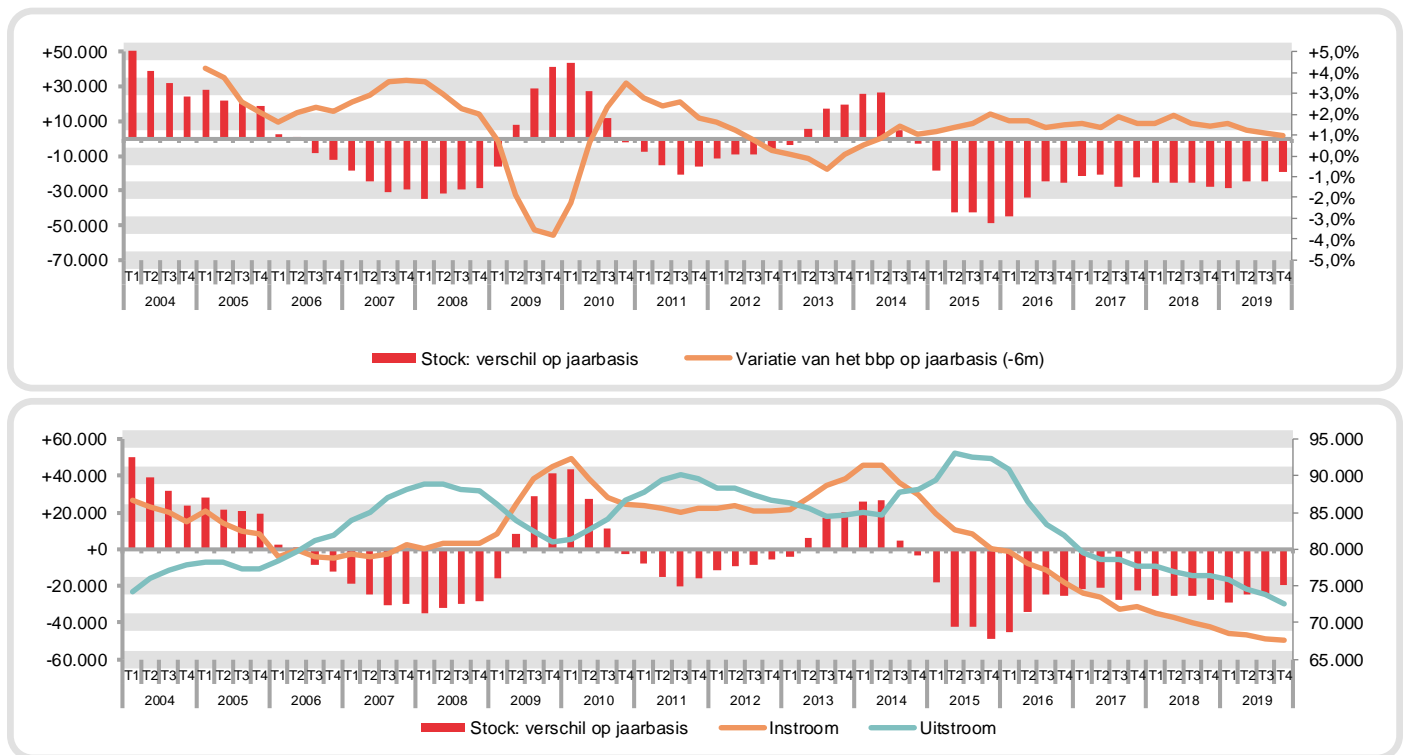
2

Algemene tendensen van de dynamische evolutie

In dit deel zetten we bepaalde theoretische begrippen van deel 1 om in de praktijk. We kijken meer in detail naar de algemene trends van de dynamische evoluties van werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ). De methodologie is dezelfde als bij de trimestriële indicatoren: het is een opvolging in indieningstrimesters in vaste periodes. Dopfluxbis bepaalt de socio-economische posities na uitstroom. Dankzij die methodologie hebben we altijd zeer recente trends in deze periodieke publicaties.

Aangezien het jaar 2020 voor een zeer specifieke situatie heeft gezorgd – waarop we verder ingaan in onze periodieke publicaties – beperken we de behandelde periode hier tot 2019. Door die keuze kunnen we beter focussen op bepaalde, subtielere elementen die de in- en uitstroom beïnvloeden.

Grafiek 6

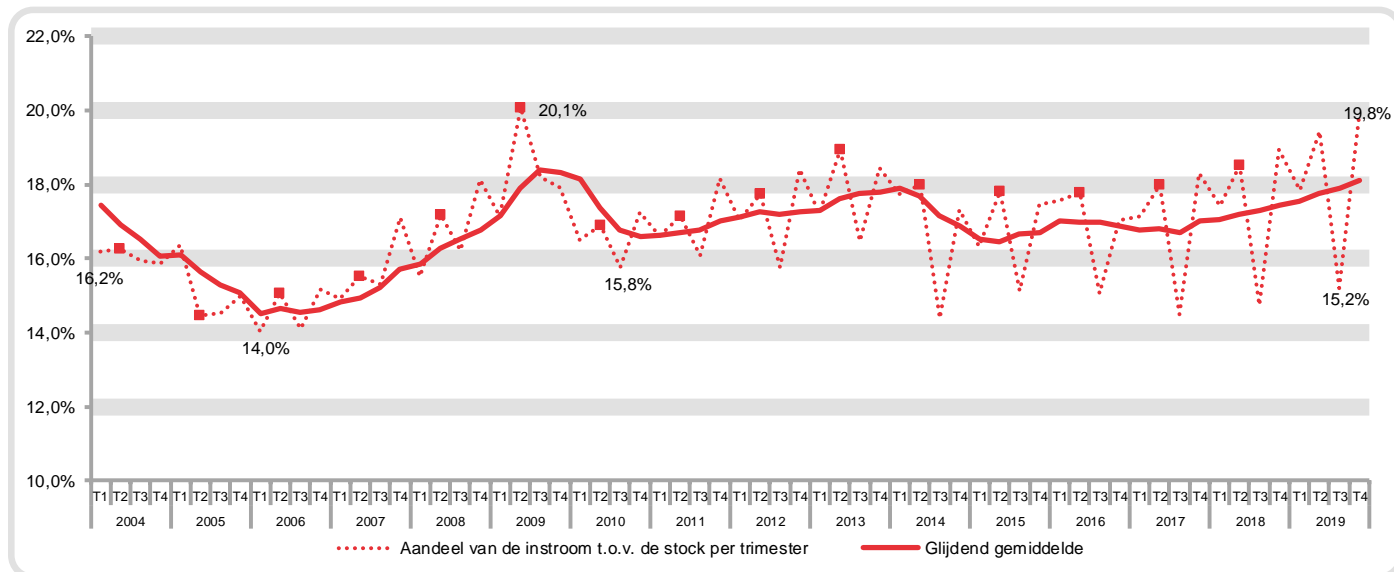

De bovenstaande grafiek is een grafiek die je in quasi al onze periodieke publicaties kunt terugvinden. De grafiek toont een correlatie tussen het bbp en de schommelingen in de in- en uitstroom. Zo zien we bijvoorbeeld dat vóór de crisis van 2009 de uitstroom uit de werkloosheid steeg en de instroom daalde omdat de economie gunstig was. Tijdens de bankencrisis was het omgekeerd: het bbp daalde en we zagen een stijging bij de instroom en een daling bij de uitstroom. In de periode van 2015-2019 hadden we al meerdere jaren een lichte, maar stabiele groei. Het aantal in- en uitstromers daalde bijna voortdurend. (Voor de uitstromers is die dalende evolutie uiteraard slechts zichtbaar in absolute cijfers, gelet

op de daling van het totale aantal UVW-WZ's – de stock – die kunnen uitstromen. Relatief gezien stijgt de uitstroom tijdens diezelfde periodes – zie deel 2.2.) Er is ook een correlatie met de nieuwe reglementering, waarvan we de effecten kunnen zien. Het meest opvallende voorbeeld was in 2015 toen de reglementering de eerste gevallen van het einde van het recht op inschakelingsuitkeringen voorzag. In 2015 zagen we dan ook het grootste aantal uitstromers met een piek in het eerste kwartaal.

2.1 Focus op de instroom

Grafiek 7

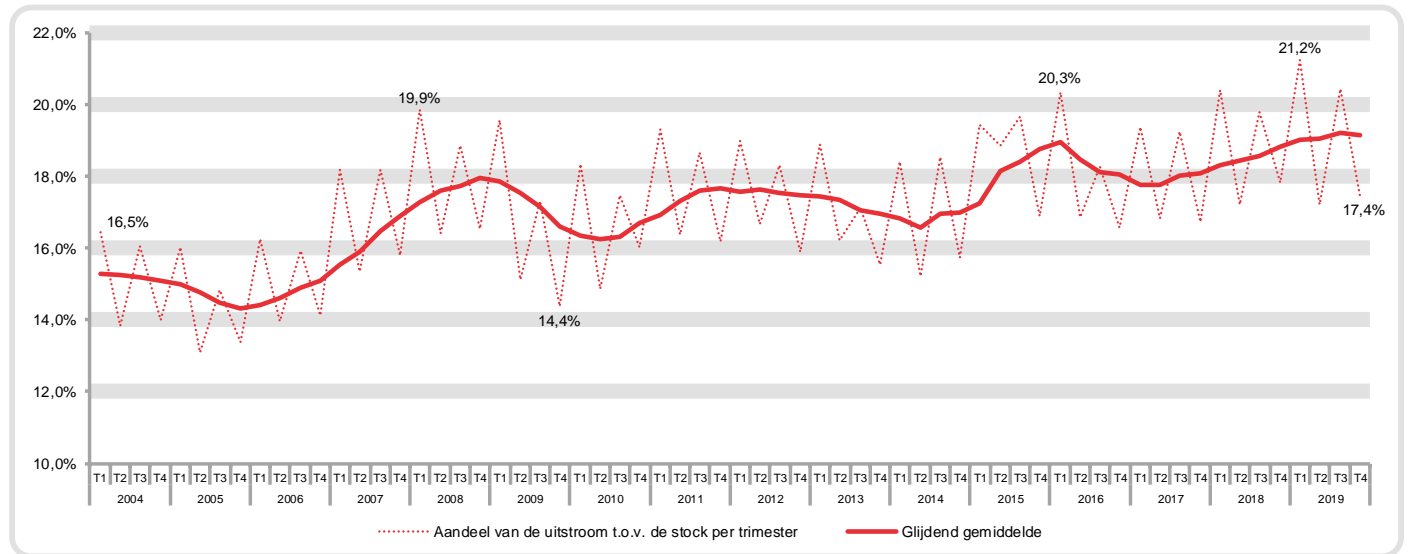

Als we de instroom in relatieve cijfers sinds 2004 bekijken, zien we een aantal momenten van stijging. Die stijgingen zijn soms moeilijk te interpreteren, want ze kunnen zowel een hogere stroom naar de werkloosheid of een daling van de structurele werkloosheid blootleggen. Bijvoorbeeld: een stijging van het aantal instromers kan wijzen op een ongunstig economisch klimaat waarin heel wat personen werkloos worden. Maar het kan ook het resultaat zijn van een daling van de stock van personen, die een stijging van de relatieve verhouding van het aantal instromers met zich meebrengt. Daarom stijgt die indicator, zelfs in een gunstige economische periode, terwijl hij ook kan stijgen in een periode van recessie. We kunnen dat verschil zien door naar de situatie van net vóór de bankencrisis te kijken en ze te vergelijken met de recente periode van 2018-2019 waarin we een groeiende economie hadden, maar waar – in beide gevallen – de indicator stijgt. Voor die periode zien we een evolutie in het percentage van de stock van instromers. Deze indicator is zeer interessant om de onderliggende evoluties van de stock van UVW-WZ's in te schatten, maar moeilijk interpreteerbaar.

2.2 Focus op de uitstroom

2.2.1 Uitstroom in het algemeen

Grafiek 8

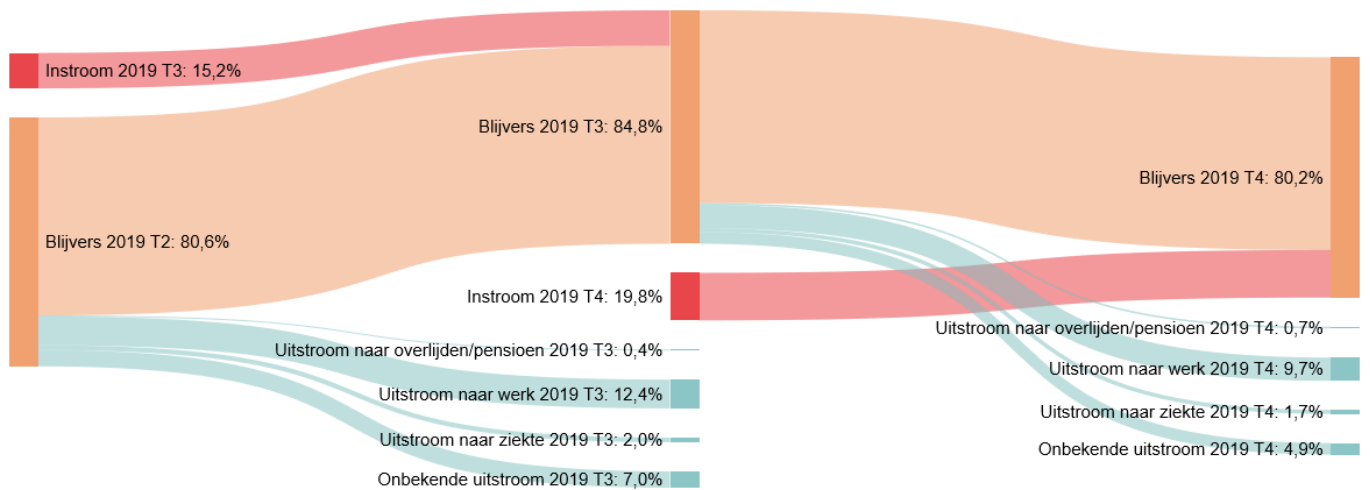
Als we nu de uitstroom sinds 2004 bekijken, zien we een sterke invloed van de conjunctuur, maar ook een duidelijke stijgende trend. In 2015 zien we een zeer sterke invloed door het effect van einde van het recht. Na 2015 normaliseert hun aantal, maar zal het percentage van de uitstroom wat hoger blijven dan voordien.

Wij bekijken vervolgens de uitstroom in wat meer detail. De gegevens volgens de verschillende socio-economische posities zijn pas beschikbaar vanaf 2011. Daarom beginnen onze analyses ervan pas vanaf dan.

2.2.2

Uitstroom per socio-economische positie

Grafiek 9

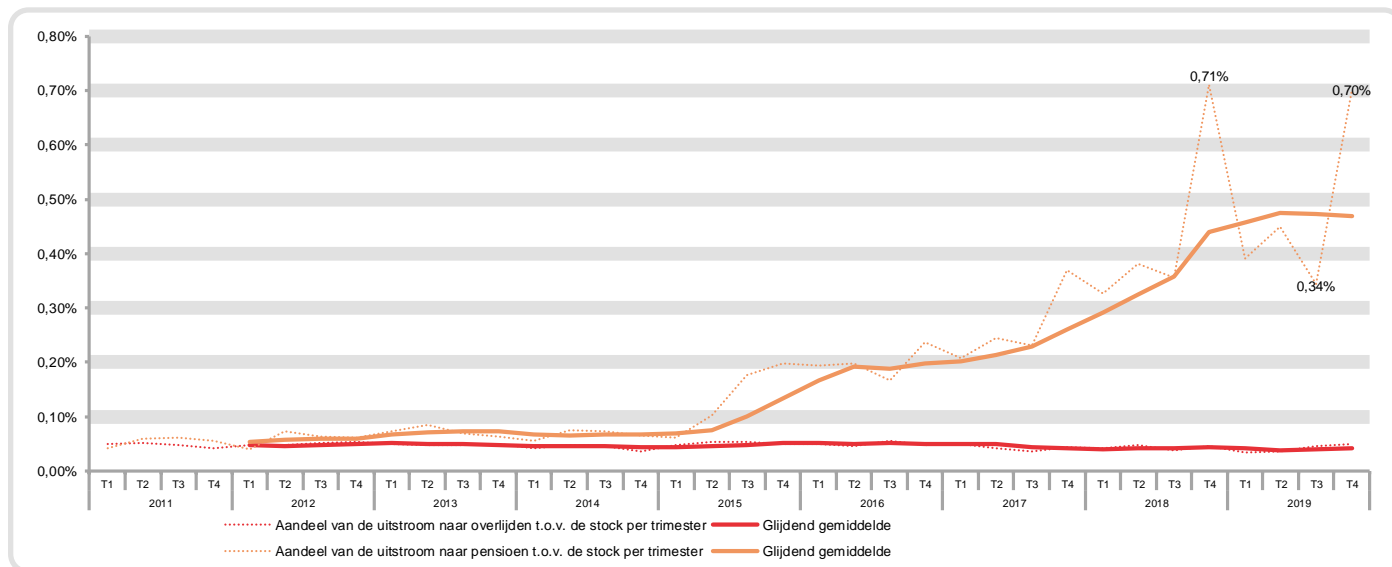

Met deze grafiek kunnen we visualiseren wat de dynamische stromen eigenlijk zijn. We kunnen zien dat in het tweede kwartaal van 2019 80,6% van de stock werkloos bleef in het volgende kwartaal. Maar we zien ook dat bepaalde personen uitstromen naar verschillende stelsels. Bij de overblijvers voegen we in T3 nieuwe instromers toe (15,2% van de stock van T3), wat de stock voor dat kwartaal aanvult. En zo herbegint die cyclus elk kwartaal.

Zoals gezegd is er in de trimestriële methodologie die de RVA in deze grafiek gebruikt een zekere mate van duurzaamheid geïntegreerd. De trimesters worden integraal in rekening genomen. De stromen naar een andere socio-economische positie veranderen dus niet na een korte onderbreking, maar na een onderbreking van minstens drie maanden. Daardoor hoeven we geen rekening te houden met kortdurende arbeidsovereenkomsten of korte ziekteperiodes.

2.2.2.1 (Overlijden en) uitstroom naar pensioen

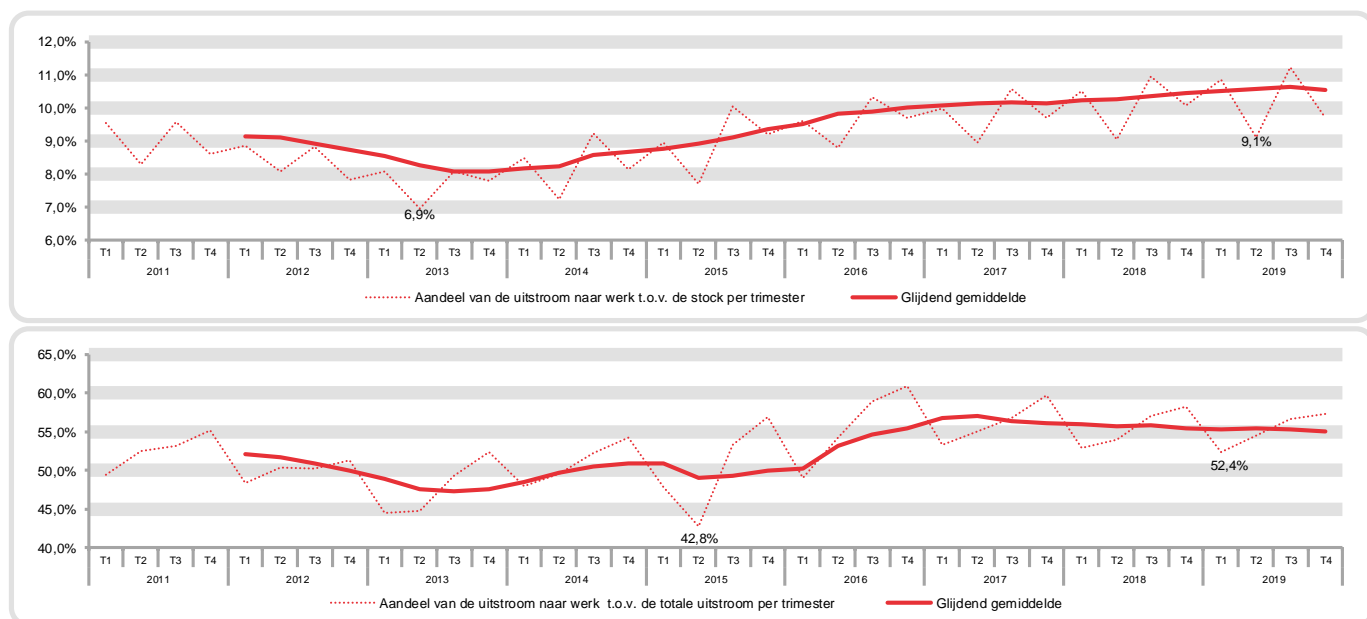
Grafiek 10

In deze grafiek zien we hoe de lijn voor de uitstroom wegens overlijden vlak blijft. Het is het aantal uitstromers wegens pensioen dat stijgt, ook al blijft hun aandeel procentueel gezien zeer beperkt. We zien periodieke pieken in het derde trimester van elk jaar. Dat komt door de berekening van het aantal jaren loopbaan waarvoor er minstens 1/3 van een voltijdse arbeidsregeling nodig is. Die periode eindigt in T2, de uitstroom gebeurt pas in T3.

2.2.2.2 Uitstroom naar arbeid

Grafiek 11

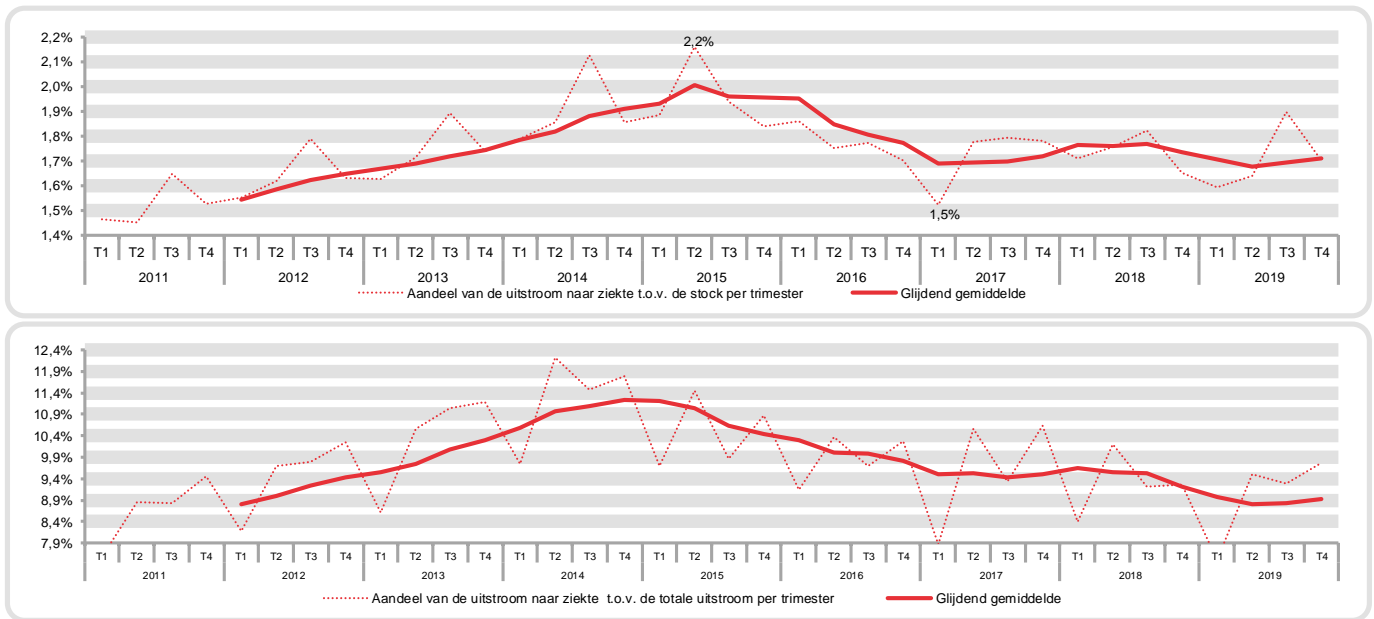
In de behandelde periode is er sinds 2013 een algemene stijgende trend in de uitstroom naar werk. Dat komt door een beter economisch klimaat. De uitstroom naar werk is de belangrijkste uitstroombegroep van allemaal. De eerste grafiek toont het aandeel uitstroom naar werk in vergelijking met de stock. In de tweede grafiek zien we dan

weer het aandeel uitstroom naar werk in vergelijking met het totale aantal uitstromers. Door dat verschil kunnen we een terugval aantonen in 2015 ten opzichte van het aantal uitstromers. Dat is een effect van de uitstromers die aan het einde van hun recht op inschakelingsuitkeringen zijn gekomen. Na die periode hervat de curve haar trend.

2.2.2.3

Uitstroom naar ziekte

Grafiek 12

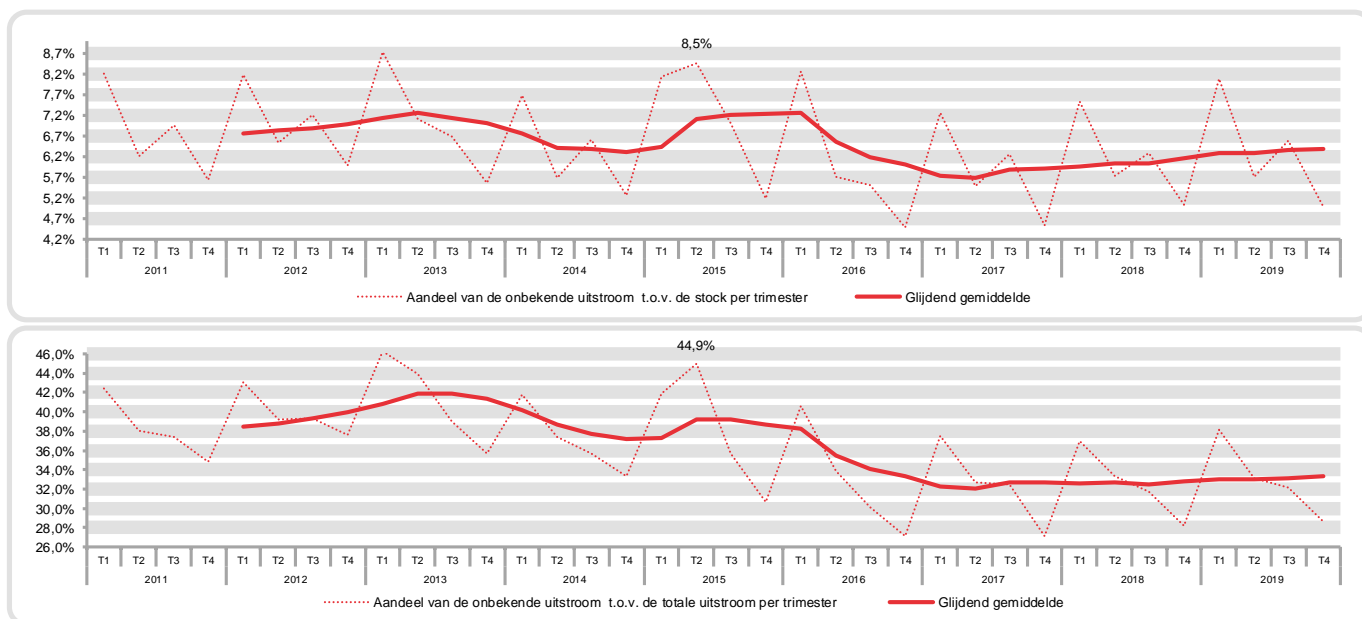

We zien een stijging van de uitstroom naar ziekte tot in 2015 en een dalende trend sinds 2016. Die daling wordt ongetwijfeld beïnvloed door de afschaffing van de aligeringsmaatregel. Tot 2015 konden werklozen die uitstroomden naar ziekte dankzij die aligeringsmaatregel tijdens de eerste zes maanden van hun ziekte een arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgen die equivalent was aan hun werkloosheidsuitkering. Door de afschaffing van die maatregel ontvangen de arbeidsongeschikte werklozen niet meer zoveel als hun werkloosheidsuitkering. Als gevolg daarvan doet een minder groot aantal werklozen een aanvraag om arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en is er een groter aantal dat werkzoekend uitkeringsge-rechtigd volledig werkloze blijft.

2.2.2.4

Uitstroom naar een onbekende socio-economische positie

Grafiek 13

De uitstroom van werkloosheid naar een onbekende socio-economische positie is de moeilijkste om te interpreteren en uit te leggen. In feite gaat het hier om een methodologisch deficit: volgens de gehanteerde methodologie kunnen we de personen in kwestie na hun uitstroom niet meer terugvinden. Elke opvolgingsmethodologie heeft namelijk zijn limieten. De door de RVA bevroegbare databanken zijn niet exhaustief en brengen dus niet elke mogelijke status in kaart waar de betrokkenen na hun uitstroom in kunnen terechtkomen. Als we de situatie van die personen met een onbekende positie nakijken in de andere RVA-statussen, kunnen we er al een aantal terugvinden, maar die opzoeking maakt geen deel uit van de systematische methodologieën die we momenteel hanteleren. In de methodologie die we hier gebruiken, is er een omvangrijk effect van het feit dat we uitstromers bepalen op basis van de indieningstrimesters, terwijl we Dopfluxbis gebruiken (op basis van referentemaanden) om de socio-economische posities te bepalen na de uitstroom. Tests wezen uit dat die mismatch ongeveer 1/4 van de uitstromers aangaat, van wie we dus per definitie geen socio-economische positie kunnen terugvinden volgens deze methode.

Ook voor deze categorie uitstromers zien we een atypische trend in 2015. Die kunnen we onder andere verklaren door het feit dat relatief veel uitstromers na het einde van hun recht beroep hebben gedaan op een leefloon⁵. Dat is geen socio-economische positie die de RVA in zijn opvolging kan opnemen. We zien over het algemeen echter een daling van de verhouding onbekende posities.

3

Conclusie

Deze nota dient als overzicht van de verschillende methodologieën in de dynamische statistieken die de RVA regelmatig gebruikt bij het opstellen van deze publicaties. Ze stelt zich ook tot doel om dieper in te gaan op de algemene trends dan gebeurt in de periodieke publicaties van de RVA. Deze nota is gebaseerd op gegevens uit het verleden. Het jaar 2020 hebben we nog niet geanalyseerd, maar we kunnen al veronderstellen dat de gebeurtenissen in 2020 de verschillende voorgestelde trends sterk zullen verstoren. De gebruikte methodologieën zijn hoe dan ook niet beïnvloed door deze omgevingsfactoren en blijven gelijk in onze toekomstige publicaties. Met deze nota hopen we dan ook dat we klaarheid hebben kunnen scheppen in de aspecten van die methodologieën die relevant zijn voor de interpretatie van de resultaten.

⁵ Zie 'De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen: aard van de uitstroom in 2017' - juli 2019